

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

SIKB-protocol 7510, Procesmatige ex situ reiniging en immobilisatie van grond en baggerspecie
Reactie op versie 5.0/c1, 22 juni 2017 'na laatste correctie' (dit is de versie die op 27-6-2017 is verspreid) en op BRL SIKB 7500, versie 5.0/c1, 5 oktober 2017

	Commen- tator	Vindplaats in het ontwerp-document			Commentaar	Voorgestelde aanpassing	Reactie Schrijvers/SIKB
		doc	pag	par			
1	ATM	7510	voorblad	-	Versiebeheer, betreft een aangepaste versie van versie 5.0/c1 22 juni 2017		
2	ATM	7510	2	voorwoord	Onder kopje 'identiteitswissel ... versa' wordt steeds over bouwstof gesproken waar wordt bedoeld 'afvalstof niet zijnde grond of baggerspecie'. Komt op meerdere plaatsen terug in het document.	Consequent zelfde termen hanteren, bij voorkeur 'afvalstof niet zijnde grond of baggerspecie' waar bouwstof staat	
3	ATM	7510	5	1.1	In de eerste alinea wordt als (mede) doel aangegeven de uniformering van (milieu) vergunningvoorschriften. Bij vergunningverlening is oa ook het LAP een beoordelings- en toetsingsdocument. In het kader van uniformering zou het goed zijn om het LAP als uitgangspunt bij de actualisatie van BRL 7500/protocol 7510 te betrekken.	De systematiek en de uitgangspunten van protocol 7510 te laten aansluiten op het LAP(3).	
4	ATM	7510	5	1.2	Na de derde bullit wordt gesproken over 'samenvoegen'. Het zou beter zijn om consistent te zijn in terminologie en daarom steeds te spreken van clusteren of clustering waar dit als zodanig is bedoeld	'samenvoegen' vervangen door 'clusteren' en de overige tekst van het document hierop te controleren	
5	ATM	7510	5	1.2	Tussen de 4 ^e en 5 ^e alinea lijkt een tegenstrijd te zitten. Het reinigen van afvalstoffen niet zijnde grond of baggerspecie tot gereinigd product grond (of baggerspecie) valt op basis van de tekst onder de werkingsfeer van het protocol, maar het reinigen van afvalstoffen niet zijnde grond of baggerspecie tot een bouwstof niet. Samenhang met volgende opmerking	Verduidelijken tekst	
6	ATM	7510	5	1.2	4 ^e alinea: het gaat hier eigenlijk om wat in RBK art 2.1 onder e is gereguleerd. Hierbij is het nog maar de vraag of het reinigen van afvalstoffen, niet zijnde grond of baggerspecie onder de werkingsfeer van het protocol zou moeten vallen voor zover ze niet gezamenlijk met grond of baggerspecie worden gereinigd.	Tekst verduidelijken, met verwijzing naar RBK	
7	ATM	7510	6	Schema	Stroomschema is grotendeels weggefallen	toevoegen	
8	ATM	7510	6	Schema	In blok bij 2 ^e acceptatie, in vakje 'stop' zou ook moeten staan de mogelijkheid van retour naar ontdoener voor zover (definitieve) acceptatie nog niet heeft plaatsgevonden	Tekst vervangen door 'retour ontdoener indien nog geen (definitieve) acceptatie heeft plaatsgevonden' of afvoer naar erkende verwerker	
9	ATM	7510	7	2.1	Definities: de definitie voor (koude) immobilisatie wijkt in belangrijke mate af van de definitie zoals opgenomen in ontwerp- LAP3	Definitie identiek formuleren aan de definitie voor koude immobilisatie in o- LAP3	

10	ATM	7510	8	2.1	Definitie partiele reiniging/bewerking wijkt af van de definitie in de vigerende versie	Definitie uit vigerende versie overnemen	
11	ATM	7510	9	2.1	Definitie 'residu extractieve reiniging' gaat over 'samenvoeging van de (mechanisch) ontwaterde restfractie. Het kan hier ook gaan om separate restfracties die niet zijn samengevoegd. Het woord 'samenvoeging' scheidt hier verwarring	'samenvoeging van de (mechanisch) ontwaterde' kan weggelaten worden	
12	ATM	7510	9	2.1	Definitie 'residu extractieve reiniging'. Het woord 'vrijkomen' niet helemaal correct (redactioneel)	'vrijkomen' vervangen door 'vrijgekomen'	
13	ATM	7510	13	6.1	Deze paragraaf wekt de indruk dat afvalstoffen mogen worden aangevoerd naar een locatie, niet zijnde een inrichting die beschikt over een daartoe verleende vergunning. Inmiddels lijkt het voldoende uitgekristalliseerd hoe dit juridisch zit. Dat houdt in dat aanvoer van afvalstoffen naar een locatie buiten een daartoe vergunde inrichting strijdig kan zijn met artikel 10.37 Wm. (samenhang met paragraaf 6.2 '...instemming bevoegd gezag' en paragraaf 6.8.4 strijdig met art 28 BBK), deze beide opmerkingen volgen nog separaat in deze commentaartabel.	De tekst dient op dit punt te worden verduidelijkt.	
14	ATM	7510	13	6.2	In de vigerende versie van het protocol werd niet gesproken van 'instemming bevoegd gezag'. Bevoegd gezag kan enkel instemmen indien ze daartoe de bevoegdheid heeft. Het is evident dat hier wordt bedoeld: omgevingsvergunning/beschikking. Voor zover sprake is van een melding op grond van algemene regels, waarop een eventuele reactie van het bevoegd gezag komt, kunnen aan de reactie van het bevoegd gezag in juridische zin geen rechten worden ontleend. De toepasser is/blijft verantwoordelijk en daarmee ligt het risico ook bij de toepasser. Het is goed om dit te realiseren en deze duidelijkheid te verschaffen.	Tekst zodanig formuleren dat dit in overeenstemming is met de wet- en regelgeving en men niet op het verkeerde been kan worden gezet. Tekst uit vigerende versie 7510 past beter dan tekst in het laatste concept.	
15	ATM	7510	13	6.2	3 ^e alinea. „Als een vigerende milieuvergunning <i>strengere</i> voorschriften“ Voor de motivering hiervan zie opmerking bij § 6.3.4 (een vergunning en de daaraan verbonden voorschriften zijn met in achtname van de beleidskaders nadrukkelijk afgestemd op de (prestaties) van de specifieke installatie).	Het woord 'strengere' vervangen door 'afwijkende'.	
16	ATM	7510	14	6.3.1	In de 1 ^e alinea wordt verwezen naar § 6.3.2 en 6.3.4 .	Paragraaf 6.3.2 en 6.3.4 vervangen door	

					Paragraaf 6.3.3 is hiervoor ook relevant.	'paragraaf 6.3.2 tot en met 6.3.4'	
17	ATM	7510	14	6.3.1	In de tabel wordt verwezen naar tabel 1 en 2 RBK. Het betreft tabellen uit bijlage A van de Regeling	'Tabel 1 en tabel 2 Rbk' vervangen door 'tabel 1 en tabel 2 van bijlage A van de Regeling bodemkwaliteit'	
18	ATM	7510	14	6.3.2	In de opsomming van gegevens bij de vooracceptatie is aangegeven dat proceskritische parameters ook bekend moeten zijn. Dit is een onterecht verzwarende eis ten opzichte van de vigerende versie. In de vigerende versie werd dat nog overgelaten aan de verwerker.	Tekst overnemen uit vigerende versie protocol 7510	
19	ATM	7510	15	6.3.2	In de voorbeelden wordt gesproken over chloorbestrijdingsmiddel in agrarische gebieden. Op basis van beschikbare data is dat voor voormalige boomgaarden (tot jaartal xx) relevant, maar ten aanzien van overige agrarische gebieden bestaat er geen aanleiding om chloorbestrijdingsmiddelen als partijspecifieke parameters aan te merken	'agrarische gebieden' weglaten uit de tekst bij de voorbeelden.	
20	ATM	7510	15	6.3.2	Niet alle anionen zijn relevant voor sorteerzefzand (kan worden beperkt tot sulfaat en chloride)	Voorbeeld anionen in sorteerzefzand beperken tot sulfaat en chloride.	
21	ATM	7510	16	6.3.3.4	Onderdeel sorteerzefzand: bromide en fluoride zijn niet relevant. Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met „en de aanvoer in een aaneengesloten periode plaatsvindt, “	bromide en fluoride weglaten, de tekst „en de aanvoer in een aaneengesloten periode plaatsvindt,“ ook weglaten	
22	ATM	7510	16	6.3.3.4	Bij het onderdeel 4. Overige stromen bij de eerste bullit is het voorbeeld gefocust op zouten, terwijl ook andere parameters partij- of afvalstofs specifiek kunnen zijn.	„bijvoorbeeld zouten“ weglaten	
23	ATM	7510	17	6.3.4	De zinsnede over verhoogde proceskritische parameters voegt niets toe en is niet duidelijk. Deze afweging heeft reeds plaatsgevonden in het kader van de omgevingsvergunning milieu	De zin „ proceskritische parameters niet al in niet meer mogelijk zal zijn“ weglaten	
24	ATM	7510	17	6.3.4	In de 2 ^e alinea wordt gesproken over een 'vrij toepasbare (vormgegeven) bouwstof. Hier wordt waarschijnlijk bedoeld een vormgegeven bouwstof cf bijlage A RBK	De tekst „ vrij-toepasbare“ weglaten	
25	ATM	7510	18	6.3.4	Tabel 1A. Hierover is een 'voorlopig' voorstel gedaan om deze tabel te verwijderen en in plaats daarvan te verwijzen naar de Bodemrichtlijn, richtlijn Herstel en beheer. Een argument hiervoor is dat daarbij kan worden teruggevalen op resultaten die een bepaalde techniek of activiteit kan behalen. Wij concluderen dat	Tabel 1A verwijderen uit protocol 7510 en niet verwijzen naar de richtlijn beheer en herstel uit de bodemrichtlijn. In plaats daarvan verwijzen naar de specifiek voor de installatie/activiteit opgenomen voorwaarden in de omgevingsvergunning	

					de informatie uit de richtlijn herstel en beheer niet meer actueel is en niet meer aansluit bij de actuele stand der techniek. De tekst en tabellen uit de richtlijn zullen eerder tot onduidelijkheid en misverstanden leiden dan dat ze een goed en gedegen hulpmiddel zullen zijn in het acceptatieproces. Daarmee doet deze mogelijke oplossing voor de discussie geen recht aan de feitelijke en actuele situatie. Het argument om te kunnen terugvallen op resultaten die een techniek of activiteit kan behalen pleit juist voor een andere oplossing. De enige goede en prima verdedigbare oplossing is een verwijzing naar het acceptatiebeleid volgens of op grond van de omgevingsvergunning (milieu). Het gaat uiteindelijk over de specifieke installatie of handeling. Of dit kan en onder welke voorwaarden is per individuele installatie/activiteit expliciet afgewogen door het daarvoor bevoegde bestuursorgaan. Dit uitgangspunt sluit ook aan bij de doelstellingen zoals opgenomen in het rijksbrede programma circulaire economie en LAP(3) wat daarmee rekening houdt ten aanzien van duurzame innovaties en het verhogen van het aandeel 'voorbereiding naar hergebruik en recycling'. Het LAP geeft daarmee de randvoorwaarden en kaders voor vergunningverlening.	(milieu). Op diverse plaatsen in het protocol dient deze verwijzing vervolgens te worden aangepast.	
26	ATM	7510	23	6.5	Een niet geaccepteerde partij kan worden geretourneerd aan de laatste ontdoener (op grond van art 10.37 Wm en de daarvoor relevante jurisprudentie). De certificaathouder kan zijn diensten (bemiddeling/andere afzet zoeken) aanbieden, maar de ontdoener blijft verantwoordelijk. Het is dan ook niet goed de verantwoordelijkheid hiervoor bij de certificaathouder neer te leggen.	Tekst aanpassen	
27	ATM	7510	30	6.8.3	Er is niet duidelijk omschreven hoe de afbraak moet worden aangetoond. Daarbij speelt onder andere de toevoeging van compost een rol. Door verhoging van het organische stofgehalte wijzigt door correctie voor lutum/humus in het eindproduct de toetswaarden te opzichte van de ingaande stromen. Toetsing van de afbraak zou dan ook getoetst moeten worden aan de hand van de oorspronkelijke lutum/humusgehalten met een correctie voor het toegevoegde volume	Duidelijke omschrijving hoe en waaraan de toetsing moet worden uitgevoerd.	

					compost (verduunningseffect).		
28	ATM	7510	30	6.8.4	<p>In de tekst is aangegeven dat de milieuhygiënische kwaliteit van een immobilisaat achteraf (na toepassing) mag worden aangetoond. Dit is echter in strijd met artikel 28 BBK. Op de website van B+ is hierover een FAQ opgenomen. https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/vragen/bouwstoffen-algemeen/faq/welke-wijze-wanneer/</p> <p>Vraag</p> <p><i>Op welke wijze en wanneer moet de kwaliteit van een immobilisaat worden aangetoond?</i></p> <p>Antwoord</p> <p><i>Immobilisaat is een mengsel van een of meerdere (afval)stoffen met toevoeging van een bindmiddel en overige additieven. Door toevoeging van het bindmiddel worden de verontreinigingen in de verschillende (afval)stoffen fysisch en/of chemisch gebonden. Om een immobilisaat als bouwstof te mogen toepassen dient voorafgaand aan de toepassing de kwaliteit van het toe te passen immobilisaat bekend te zijn middels een milieuhygiënische verklaring (artikel 28 van het Bbk). De milieuhygiënische verklaring dient aan te tonen dat het immobilisaat voldoet aan de in bijlage A van de Regeling Bodemkwaliteit (Rbk) opgenomen maximale samenstellings- en emissiewaarden.</i></p> <p><i>Voor bouwstoffen bestaan drie typen milieuhygiënische verklaringen:</i></p> <p><i>partijkeuring (erkenning voor BRL 1000 en onderliggend protocol 1003)</i></p> <p><i>erkende kwaliteitsverklaring (productcertificaat en erkenning voor BRL 9322)</i></p> <p><i>fabrikant-eigenverklaring (alleen geschikt voor bouwstoffen waarvan de samenstellings- en emissiewaarden altijd ruim onder de norm liggen en waarbij voortdurende controle niets toevoegt aan de milieuhygiënische kwaliteit van het product)</i></p>		

